

Nadace
Ivana Dejmala
pro ochranu přírody

PROJEKT ZVÝŠENÍ STABILITY LESNÍCH POROSTŮ NA LIBERECKU V ROCE 2021

Nadace Ivana Dejmala pro ochranu přírody

sídlo: Vaňurova 465/20, 460 07 Liberec 3 | kancelář: Matoušova 453/21, 460 01 Liberec 3

IČ: 467 460 30

zastoupená Mgr. Ondřejem Petrovským, ředitelem

tel: 605 701 503 | email: info@nadaceivanadejmala.cz | web: www.nadaceivanadejmala.cz

bankovní spojení: 346 35 88/0300

LISTOPAD 2021

POPIS PROBLEMATIKY

Jedním ze základních problémů ochrany přírody a krajiny v České republice zůstává pokles biodiverzity na úrovni druhů, ekosystémů a s tím související narušená ekologická stabilita. Snížení rozmanitosti a početnosti původních druhů je důsledkem devastace krajiny a přírodních zdrojů našeho území v posledních desetiletích.

Nevhodný způsob hospodaření a znečišťování životního prostředí se odrazil i na stavu našich lesů. Celkově byly lesy a lesní půdy ve střední Evropě postiženy dlouholetým a intenzivním působením imisí a kyselých dešťů. Tyto negativní dopady průmyslových vlivů byly v našich podmínkách umocněny systémem obhospodařování lesů, který byl dlouhodobě zaměřen na jednostrannou podporu dřevoprodukční funkce. Důsledkem jsou dnešní převážně věkově i druhově monokulturní smrkové lesní porosty s výrazně sníženou odolností proti nepříznivým vlivům. Aktuálně také na řadě míst napadené kůrovcovou kalamitou.

HISTORIE PROJEKTU A CO JSME JIŽ DOKÁZALI

Po dlouhém období pěstování stejnověkých monokulturních lesních porostů za významného použití holosečného způsobu obhospodařování dochází v posledních letech v rámci České republiky k opětovnému návratu využívání šetrnějších způsobů hospodaření v lesích. Již od našeho vzniku podporujeme druhově rozmanité lesní porosty, které jsou nezbytné pro dlouhodobě stabilnější a přirozenější lesy. V počátcích se jednalo o programy zaměřené vyloženě na záchranu původního genofondu přímo v Jizerských horách, které byly postiženy významnou ekologickou katastrofou. Ta vedla k odlesnění více než 100 km² náhorních plošin. V současné době je situace již mnohem lepší, ale stav se vrací k normálu velice pomalu. Aktuálně cílíme k vyšší druhové i věkové biodiverzitě lesa včetně návratu geneticky původních dřevin a tuto snahu jsme v posledních letech začali přenášet do lesů na Liberecku. Spojili jsme se s odborným lesním hospodářem Ing. Janem Dudou, který se stará o obecní i církevní lesy a hospodář v nich nepasečným způsobem s cílem vnést do porostů vyšší zastoupení jedlí a listnatých stromů. I díky příspěvkům našich dárců se za posledních sedm let podařilo v Jizerských horách a na Liberecku vysázet 184 418 sazenic převážně buků, dubů nebo jedlí, na které naše nadace přispěla částkou přesahující 2 milióny korun. V naší snaze hodláme pokračovat i v letošním roce a plánujeme počet sazenic výrazně navýšit.

CO JE CÍLEM PROJEKTU

Dlouhodobé zkušenosti lesních hospodářů, které byly potvrzeny vývojem posledních let je, že pouze druhově a věkově rozmanitý les může odolávat nepříznivým podmínkám, které v současné době gradují. Jedná se o dlouhodobá suchá období a s nimi související aktuální kůrovcová kalamita. Zdravý a přirozený les by si s takovými vlivy dokázal poradit mnohem lépe a nedocházelo by ke vzniku tak rozsáhlých holin. Sázíme na změnu způsobu hospodaření v lesích a to přechodem na podrostní, výběrný způsob, který bude mít v podmínkách vybraných lesích nejširší využití a to zejména v částech lesních porostů, kde výrazně převažují ekologické a environmentální funkce nad funkcí produkční. Nízké a nerovnoměrné zastoupení listnatých dřevin a jedle si žádá jejich umělé zavádění. Je nezbytné důsledně využívat možnosti řízené přirozené obnovy všude tam, kde jsou pro tento postup a očekávané pozitivní výsledky vhodné předpoklady. K realizaci našeho záměru a k dosažení tohoto cíle slouží i náš projekt zvýšení stability lesních porostů na Liberecku. Jedná se o nekomerční projekt realizovaný převážně v obecních a církevních lesích. Naším cílem je dosažení stability, trvalosti a vyváženosti plnění všech funkcí lesa. Předpokladem pro jeho dosažení a udržení je respekt k lesu jako ekosystému se složitými vazbami.

České lesy, ty na Liberecku nevyjímaje, mají již dlouhodobě přemnožené stavy spárkaté zvěře, která způsobuje významné škody na nových výsadbách. Tím je prakticky znemožněna přirozená obnova lesa. Bez kvalitní ochrany vysázených sazenic by neměly dlouhodobou perspektivu. Snižování stavu zvěře na únosnou úroveň se příliš neděje a proto je potřebné budovat oplocenky a sazenice ochraňovat nátěry repelenty.

LOKALIZACE PROJEKTU

Zájmové lokality projektu zvýšení stability lesních porostů na Liberecku jsou převážně součástí nadregionálního biokoridoru ÚSES (územního systému ekologické stability). Prakticky všechny se nacházejí na obecních či církevních pozemcích určených k plnění funkcí lesa.

Zaujatá výměra projektu, druhy, počty sazenic a délka oplocenek

Vlastník/ Katastrální území	Druh sazenic	Počet sazenic na lokalitě (ks)	Délka oplocenek (m)	Zaujatá výměra v projektu (ha)
Rychnov u Jablonce nad Nisou	Jedle bělokorá	2 400	800	0,48
	Buk lesní	14 500		1,45
	Lípa	600		0,09
	Modřín	500		0,1
	Olše	500		0,1
	Smrk ztepilý	1 000		0,2
Rádlo	Buk lesní	7 500		0,78
	Lípa	700		0,1
	Modřín	270		0,05
	Třešeň	30		0,01
Jeřmanice	Jedle bělokorá	300	100	0,06
	Buk lesní	100		0,01
	Lípa	100		0,015
Dlouhý Most	Buk lesní	2 100		0,24
	Lípa	200		0,04
	Modřín	500		0,1
Šimonovice	Jedle bělokorá	900	300	0,18
	Buk lesní	2 100		0,21
	Smrk ztepilý	1 000		0,2
Kryštofovo Údolí	Jedle bělokorá	300	100	0,06
	Lípa	900		0,15
	přirozená obnova		100	0,06
Bílý Kostel nad Nisou	Jedle bělokorá	600	200	0,12
	Buk lesní	3 300		0,33
	Dub letní	175		0,01
	Lípa	900	100	0,16
	Olše	500		0,1
	Modřín	500		0,1
Hrádek nad Nisou	Třešeň	25		0,01
	Jedle bělokorá	600	100	0,12
	Buk lesní	2 170		0,06
	Dub letní	3 600	650	0,51
	Dub zimní	800	100	0,08
	Lípa	300	100	0,06
Chotyně	Modřín	500		0,1
	Třešeň	30		0,01
	Buk lesní	1 000		0,1
	přirozená obnova		100	0,06
	Jedle bělokorá	300	100	0,06
	Buk lesní	6 270		0,63
Rynoltice	Dub letní	800	150	0,08
	Dub zimní	1 800	250	0,18
	Lípa	1000	350	0,21
	Modřín	260		0,06

	Třešeň	70		0,01
ŘK farnost Chrastava	Buk lesní	800		0,08
	Lípa	200		0,03
ŘK farnost Nová Ves	Buk lesní	800		0,08
	Lípa	200		0,03
Jan Konrád - Líšný	Jedle bělokorá	1 400		0,28
	Buk lesní	3 970		0,08
	Lípa	600		0,03
	Třešeň	30		0,01
Celkem		70 000	3 600	8,465

OBEČNÉ POŽADAVKY NA KVALITU SAZENIC

Jedním z nejvýznamnějších faktorů ovlivňujících úspěšnost výsadby je kvalita použitého sadebního materiálu, který vždy podmiňuje úspěšnost následujícího vývoje lesního porostu. Jedině přísným dodržováním předepsané kvality zabráníme neúměrným ztrátám při obnově lesních porostů a zajistíme tak předpoklad pro budoucí naplnění všech požadovaných funkcí lesa včetně zajištění odolnosti a stability zakládaných lesních porostů. Využity budou sazenice krytokořenné – tzv. rašelino-celulózové kelímky (RCK), které jsou pro plánovanou podzimní výsadbu vhodné.

PŘEHLED MNOŽSTVÍ A TYPŮ SAZENIC

Sazenice (krytokořenná)	Počet (ks)	Cena za kus s DPH (Kč)	Celkem s DPH (Kč)
Jedle bělokorá	6 800	19,-	129 200,-
Buk lesní	19 500	13,-	253 500,-
Buk lesní	25 110	14,-	351 540,-
Dub letní	4 575	16,-	73 200,-
Dub zimní	2 600	17,-	44 200,-
Lípa	5 700	16,-	91 200,-
Modřín opadavý	160	16,-	2 560,-
Modřín opadavý	2 370	15,-	35 550,-
Olše	1 000	16,-	16 000,-
Smrk ztepilý	2 000	13,-	26 000,-
Třešeň	185	19,-	3 515,-
Celkem sazenice	70 000		1 026 465,-

SOUHRNNÝ ROZPOČET PROJEKTU

Položka	Množství	Cena (Kč)
Sazenice stromů – nákup sadebního materiálu	70 000 ks	1 026 465,-
Náklady na výsadby – práce (7,- Kč á kus)	70 000 ks	490 000,-
Výstavba oplocenek pro jedle a duby (105,- Kč á metr)	3 600 m	378 000,-
Celkové náklady včetně DPH		1 894 465,-
Spolupodíl jednotlivých vlastníků (obcí)		266 400,-
Příspěvek Nadace Ivana Dejerala pro ochranu přírody		1 628 065,-

PRŮBĚH PROJEKTU

Proběhlo vytipování pozemků vhodných pro výsadby a volba vhodných druhů dřevin, během jara byly tyto sazenice objednány a dle potřeby jsou aktuálně vyzvedávány ze školek. Během léta a brzkého podzimu proběhla výstavba oplocenek, které budou chránit jedle, duby a lípy před okusem pupenů a větví ale i ohryzem kůry a vytloukáním. V průběhu celého podzimu jsou sazenice pod odborným dohledem dle klimatických podmínek vysazovány a v dalších letech bude probíhat následná péče např. i formou ožínání, nátěry repelenty (u buků, modřínů, olší, třešní a smrků) či opravou oplocenek (u jedlí, dubů a lip). Následnou péči a udržitelnost projektu zajistí realizátor projektu odborný lesní hospodář Ing. Jan Duda ve spolupráci s obcemi a farnostmi, na jejichž pozemcích se bude projekt převážně provádět.

O CO ŽÁDÁME

Realizace celého projektu je závislá na finančních prostředcích, které se nám podaří získat od našich dárců. Dovolte mi tedy se na Vaši společnost obrátit s žádostí o podporu výsadeb druhově rozmanitých lesů na Liberecku. Celkový rozpočet projektu činí v letošním roce 1 894 465,- Kč, z čehož naše nadace uhradí nákup i výsadbu 70 000 sazenic a část nákladů na jejich ochranu před zvěří v celkové výši 1 628 065,- Kč. Byli bychom Vaší společnosti velice vděční, pokud byste nám s financováním projektu pomohli. Realizace probíhá již od roku 2015 a letos navazuje na předchozí úspěšný průběh, během kterého bylo vysazeno již přes 184 tisíc sazenic. S žádostí o dar se obracíme na vícero subjektů. Přibližně 80 procent potřebných prostředků se nám již podařilo získat a věříme, že se nám na realizaci projektu podaří zbývající finance sehnat. Část prostředků uhradí samotné obce, které se budou spolupodílet na nezbytných nákladech na ochraně nových stromků, navíc budou nad rámec předloženého rozpočtu v příštích letech hradit následnou péči a zajistí tak dlouhodobou udržitelnost projektu. Prostředky na část financování máme připravené i ve vlastním rozpočtu.

CO MŮŽEME NABÍDNOUT

Rozhodnete-li se nás podpořit, nabízíme Vám prostor pro Vaše logo v benefičním kalendáři Zaostrěno na Jizerky, který má již jedenáctiletou tradici a u veřejnosti je velice oblíbený. Dále bude Vaše společnost uvedena i ve výroční zprávě a na našich internetových stránkách. A to vše ve spojení s projektem, který bude pomáhat posilovat druhovou rozmanitost lesa, jenž je nezbytná pro jeho dlouhodobou, přirozenou a zdravou existenci.

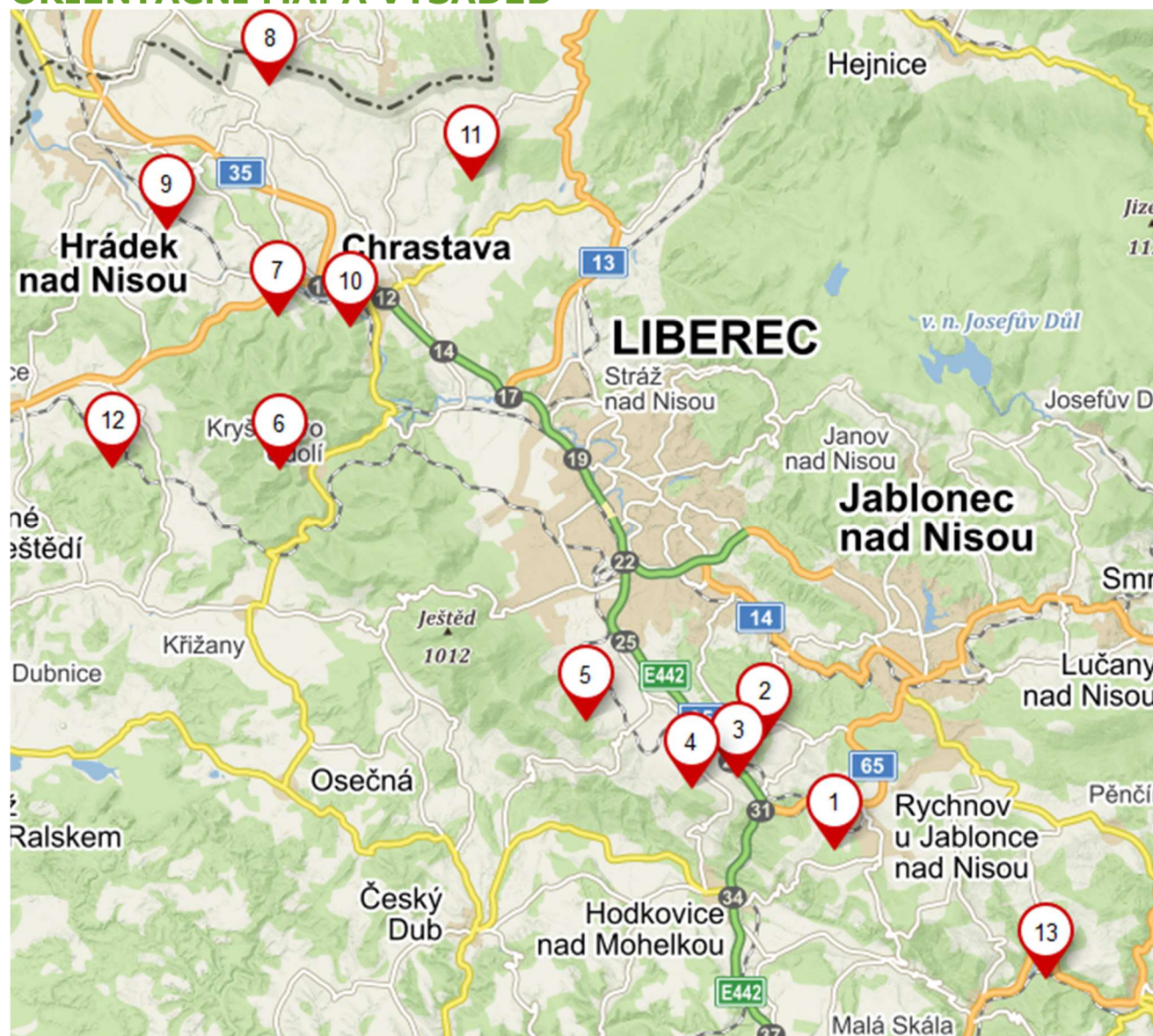
O NADACI

Nadace Ivana Dejmal pro ochranu přírody funguje již od roku 1993 a je významnou celostátně působící nadací v oblasti životního prostředí. Chráníme a obnovujeme přírodní prostředí a motivujeme k tomu i širokou veřejnost. Poskytujeme nezávislou finanční pomoc organizacím i jednotlivcům, jejichž činnost je ve shodě s posláním nadace. Podporujeme projekty na ochranu a obnovu hodnot přírodního a krajinného prostředí. Pravidelně procházíme obsáhlým hodnocením a jsme držiteli certifikátu Znamka kvality, která je udělována Fórem dárců ověřeným nadacím. Za 28 let našeho působení jsme pomohli již stovkám projektů částkou přesahující 27 miliónů korun.

Například v roce 2020 jsme pomohli přírodě a krajině v našem okolí více než 2,1 miliónem korun. Naše podpora se v posledních letech zaměřuje na výsadbu druhově i věkově rozmanitých lesních porostů tak, aby byly zdravější a stabilnější i pro budoucí generace. Soustředíme se též na drobnější, přírodě blízké projekty související se zadržováním vody v krajině tak, aby v době přívalových dešťů dokázala vodu zadržet a naopak v době sucha ji mohla postupně uvolňovat. Důraz klademe i na zvyšování biodiverzity v krajině, ekologickou výchovu dětí nebo výzkumné, vzdělávací a osvětové aktivity.

Naší vizí je čisté, přirozené, druhově rozmanité přírodní a krajinné prostředí a společnost, která dodržuje principy trvale udržitelného života.

ORIENTAČNÍ MAPA VÝSADEB

Legenda (množství sazenic dle lokality):

1. Rychnov u Jablonce nad Nisou

- 17 100 ks sazenic

2. Rádlo

- 8 500 ks sazenic

3. Jeřmanice

- 500 ks sazenic

4. Dlouhý Most

- 2 800 ks sazenic

5. Šimonovice

- 4 000 ks sazenic

6. Kryštofovo Údolí

- 1 200 ks sazenic

7. Bílý Kostel nad Nisou

- 6 000 ks sazenic

8. Hrádek nad Nisou

- 8 000 ks sazenic

9. Chotyně

- 1 000 ks sazenic

10. Chrastava

- 1 000 ks sazenic

11. Nová Ves

- 1 000 ks sazenic

12. Rynoltice

- 10 500 ks sazenic

13. Líšný

- 6 000 ks sazenic

DALŠÍ INFORMACE O PROJEKTU NALEZNETE ZDE:

<https://www.nadaceivanadejmala.cz/zvyseni-stability-lesnich-porostu-na-liberecku-v-roce-2021-2-2-2-2>